

Bijlage 1

Er zijn grofweg 6 groepen kennisinstellingen waardoor de rijksoverheid zich laat voeden:

A. Planbureaus (Centraal Planbureau (CPB), Planbureau voor de leefomgeving (PBL), Sociaal-Cultureel planbureau (SCP)). Dit zijn zelfstandige diensten van de rijksoverheid, met een relatief onafhankelijke status, met de opdracht analyses, monitoring en toekomstverkenningen op te stellen ten behoeve van het overheidsbeleid vanuit drie invalshoeken: de sociale, de economische invalshoek en die van de fysieke leefomgeving.

B. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) en de Sociaal-Economische Raad (SER) nemen een bijzondere plaats in in het Nederlandse kennis- en advieslandschap. De SER als tripartiet instituut heeft onder andere tot taak de regering en de beide kamers der Staten-Generaal te adviseren over belangrijke onderwerpen op sociaaleconomisch terrein, in overleg met werkgevers- en werknemersorganisaties.

De WRR heeft tot taak d.m.v. brede, domeinoverstijgende en interdisciplinaire analyses op basis van wetenschappelijk inzicht en analyse de regering te adviseren over ontwikkelingen die op langere termijn de samenleving kunnen beïnvloeden.

C. Rijkskennisinstituten, zoals Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), Kennisinstituut voor Mobiliteit (KIM), Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum (WODC), Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). In deze instituten is veelal wetenschappelijke technische expertise (basiskennis) georganiseerd waar ministeries (snel) over moeten kunnen beschikken. Ze zijn veelal georganiseerd als agentschap en bedienen uitsluitend overheden. Voor een deel zijn deze organisaties ook te beschouwen als uitvoeringsorganisaties. Een aparte categorie hierbinnen zijn de intermediaire organisaties zoals NWO, ZonMw en SenterNovem. Dit zijn uitvoeringsorganisaties op het gebied van kennis; zij programmeren onderzoek en beoordelen en subsidiëren onderzoeksvoorstellen. Doordat zij functioneren als spinnen in het web van kennisinstellingen is in deze organisaties veel kennis samengebald, die benut kan worden door opdrachtgevende beleidsinstanties.

D. Non-profit of not for profit kennisinstellingen met veelal de status van nationaal instituut (zoals TNO, NIVEL instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg, NICIS instituut voor grote stedenbeleid, RIKILT instituut voor Voedselveiligheid, Deltares instituut voor deltatechnologie, Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN).

Al deze instituten hebben zowel een publieke functie, als ook een functie voor private partijen. De kennis die zij leveren is dus niet alleen dienstbaar aan de overheid (kennis voor beleid), maar ook aan afzonderlijke private organisaties (kennis voor het veld). Voor de publieke functie zijn ze veelal «preferred supplier» en hebben ze daarvoor een structurele financieringsrelatie met de overheid.

E. Universiteiten. Universiteiten zijn semi-publiek gefinancierde instellingen, waarvan een deel gericht is op fundamenteel wetenschappelijk onderzoek, voor een deel ook kennis-voor-beleid relevant is. Die kennis bereikt de overheid op ad hoc basis via individuele contacten of opdrachtonderzoek. Een deel van die kennis wordt aangeleverd via hoogleraren die participeren in adviescolleges en/of de Koninklijke Academie voor Wetenschappen (KNAW).

F. Consultancybureaus/private bureaus voor opdrachtonderzoek
Eerste Kamer, vergaderjaar 2008–2009, 31 201, D 19
Een groot aantal private bureaus heeft zich gespecialiseerd in probleemanalyse, kennissynthese en effectieve presentaties. Dergelijke organisaties worden door de overheid op ad hoc basis ingeschakeld.